

זמן מדע

תוכניתות ומפגשים
מדע למערכת החינוך

תשפ"ב
2021-2022

מוזיאון המדע ע"ש בלומפילד ירושלים

השנה במודיאון המדע ירושלים תשפ"ב

גני ילדים	4
בתים פנימיים	8
בתים פנאיים	14
תלמידים עם צרכים מיוחדים	18
תוכניות מיוחדות	20
המודיאון והקהילה	22
תערוכות נודדות	22
עובדיו הוראה	24
מידע כללי ותערוכות פעילות	26

המודיאון ומערכת החינוך

המודיאון פונה לכל אוכלוסיית התלמידים והמורים בארץ, מהפריפריה ומהמרכז, לכל הקהילות והמגזרים בישראל. למודיאון תכניות במגוון רחב של תחומיים ולטוווח רחב של גלמים במטרה לחשוף את התלמידים ולעורר את הסקרנות בנושאים מדעיים וטכנולוגיים. המודיאון מציג גם תוכניות לעידוד בחירה בלימודי מדעים לחתיבות בניינים ולתלמידי חטיבה עלילונה ותוכניות לשיטופי הרצאות המקצועית בבית הספר.

מפגשי מדע לכל התלמידים (גנ-י"ב): בדר"כ שעתים של פעילות למדודית חוויתית, בנוסחים שונים במודיאון. בתמיכת משרד החינוך, אירושים בית ספריים/שכביים: הפגנות מדע ייחודיים במודיאון או בבית הספר. **תוכניות לעידוד תלמידי ייחודיים**: פורלמנט מדעי לנוער ירושלמי בתמיכת עיריית ירושלים, 'החרות מדענים ומפתחים צעירים בישראל'.

למידה מרוחק (גנ-ט): פעילות מותאמת ללמידה היברידית. בכל מפגש מותקים מפגש מתרים, מפגש סינכרוני ('חוי') מקוון עם מדריך מהמודיאון הנמצא במודיאון ומפגש המשך כל הפעילויות מלאות בערכות עם חומרם שישלחו לבית הספר.

המודיאון שותף לתוכנית 'התנותות במדע וטכנולוגיה' בתמיכת משרד החינוך ומשרד המדע ותוכניות המתبراות העירונית – 'היתרון הירושלמי'.

המודיאון יזם ומוביל את תוכנית הדגל: **'יתרון עירוני מדעי'** בשיתוף מנהל חינוך ירושלים ושותף למשרד החינוך בהשתתפות למורי מ"ט לשילוב תוכניות ENGINEER ו-MAKE בתכ"ל, לעידוד תלמידות ותלמידים לבחירה במקצועות המדעים והטכנולוגיות.

הפגשים מתאימים לדוברי עברית, ערבית ואנגלית. ניתן להתאים את המפגשים לתלמידים עם צרכים מיוחדים. מידע על הפעילות ניתן למצוא גם באתר האינטראקטיבי של המודיאון: www.mada.org.il

לקראת מפגש ולאחריו: באתר האינטרנט של המודיאון, ניתן למצוא רקע מדעי וכן המלצות לפעלויות הכהנה וסיקום ביבית ובכיתה להקל מהפעילות הכהנה. **טלפון 366 | www.mada.org.il** באתור לבירורים ולהזמנת אנא פנו לצוות התיאום בטלפון: 02-6544888; או במייל: miri@mada.org.il ונשמח ליעץ בחירה ובהתאמה.

ଓଡoot המודיאון

מודיאון המדע ע"ש בלומפילד ירושלים הוא מוסד תרבותות-חינוכי מוביל בישראל שפועל בחסות האוניברסיטה העברית בירושלים והקרן לירושלים. המודיאון מציג את המדע והטכנולוגיה כחלק מתרבות היום ומזמין את קהל המבקרים לראות, לחוות ולדעת.

- < להציג מדע וטכנולוגיה כחלק מתרבותם האגדתית
- < לפתח טקנולוגיות ועニーין מדע וטכנולוגיה תוך טיפול וקידום תרבותה-MAKE, בקרבי-ילדים, בנייתו ותובוגרים
- < לעודד את לימודי המדע והטכנולוגיה בבתי הספר מגיל הגן ועד תיכון ולטפח תלמידים מצטיינים בתחום
- < לקרב אל המודע הקהילות מהפריפריה ומהאזורים השונים

הسبיבה העשירה של מודיאון המדע והתוכניות החינוכיות שלו תומכות בניטיות הטבעית של ילדים ובני נוער להקווה, ומעודדת אותם לעשות זאת בדרך שיטות ויצירות.

מודיאון המדע – אנו מאמין חברתי

במודיאון המדע אנו מאמינים בכבוד האוניברסלי של כל בני האדם. המdad, כמו הכבוד ההדדי בין הבריות,ינו אוניברסלי ואינו תלוי בצבע עור, אמונה דתית, גיל או מגדר.

מדריכי ומדריכות המודיאון הם סטודנטים וסטודנטיות בתחום המדעים והטכנולוגיה שמייצגים נאמנה את החברה והישראלית. המדריכים אמונים על העצמת חווית הביקור לכל מבקשת ובקשה, כולל התערבות ושמירה על התלמידים והמורים במקרה בקרה הצורך.

גני ילדים

בחקופת הקורונה, המזיאון לא שקד על שמריו ופיתח ובסנה מתחמי פעילות חדשים לגיל הרך: מתחם חנואה אינטראקטיבי הכולל אלמנטים התפתחותיים המותאמים לגיל הרך, מרפאת דוביים חוותית בה הילדים יהפכו לרופאי דוביים מוסמכים. זאת בנוסף לתרוככה הוותיקה שלנו "מנוף לגילוי".

במוזיאון המדע מגוון פעילותות לגני ילדים הממחישות את המדע והטכנולוגיה בחיי היום יום:

- **פגשי מדע במוזיאון**
- **הורם וילדים טועמים מדע**
- **המוזיאון בא לבן**
- **ביקור של יום שלם במוזיאון**

המפגשים מתאימים לדוברי עברית, ערבית ואנגלית.
ניתן להתאים את המפגשים לתלמידים עם צרכים מיוחדים.

לקראת מפגש ואחריו:

רקע מדעי, המלצות לפעילויות הכנה וטיסוקם בבית ובגן תוכלו למצוא באתר האינטרנט של המוזיאון: www.mada.org.il | דף 61 באתר

מקרה

גלאי 3-6 > קהיל' יעד

> הפניה לאתר המוזיאון

בתי ספר ב... ? סוד גנים

במוסיאון המדע מגוון פעילויות לבתי הספר היסודיים הממחישות את המדע והטכנולוגיה בחיי היום יום:

- מפגשי מדע במוסיאון
- למידה מרוחק

המפגשים מתאימים לדוברי עברית, ערבית ואנגלית.
ניתן להתאים את המפגשים לתלמידים עם צרכים מיוחדים.

לקראת מפגש ולאחריו:

רקע מדעי, המלצות לפעילויות הכנה וסיכום בבית ובגן תוכלו למצוא באתר האינטרנט של המוסיאון: www.mada.org.il | דף 366 באתר

מקרה

א-ו > קהיל יעד

<!-- תמיינה בהתקנסיות מרכזיות

<!-- הפניה לאתר המוסיאון

<!-- היתרון היירושלמי

מפגשי מדע במוחיאון לכיות א'-ו'

בעקבות לאונרדו

ג'-ו'

אין להרים סוט ברזל במשקל 120 ק"ג? האם יש קשר בין ענפים של עץ ליבולים של נهر ולמערכת הדם? על שאלות אלו ורבות אחרות ניסתה לאונרדו דה-וינצ'י בamusot מחקריים, התבוננות עמוקה ומציאות אנגליות. התלמידים יסבירו בין מוצאי התערוכה "השאלות של לאונרדו", יפעלו מכונות שנבנו בהשראת השרטוטים של לאונרדו, ובו ויקחו הביתה מכמה מעופפת קטנה שאפשר לשגר אותה לאוויר.

חומרים חכמים

ה'-ו'

מתאים לתכה"ל במו"ט: מדעי החומר, טכנולוגיה, אקולוגיה, סביבה וקיימות. התלמידים ייחספו לחומרים חכמים וחדשניים המשנים את צבעם בהתאם לנסיבות בסביבתם, יחקרו תכונות החומרים בעורף אינדיקטורים ויתבוננו מbaseth אחר על החומרים שמריכבים את מוצגי המוזיאון.

רואים קולות

ו' היתרון הירושלמי

מתאים לתכה"ל במו"ט: אור וקול, ראייה וشمיעה, מידע ותקשורת. האם אפשר לראות קולות? תוך התנסות עם מוצגים בתערוכות המוזיאון ובפעילות סדנית נחקרו, נعتبر קולות באמצעות אורות ונבנה כל' נשיפה יהודית מיפויות.

חדש! זמן לזוז

ד'-ה' היתרון הירושלמי

מתאים לתכה"ל במו"ט: גוף האדם - שלד ושרירים, נשימה, ראייה ושמיעה. התלמידים יפעילו את מוצגי התערוכה "זמן לזוז" העוסק בתבוקחות של גוף האדם, השתתפו בהדגמה חוויתית על הקשר בין מערכת השלד והשרירים ויבנו שעון חול מעוצב למדידת פעילות גופנית.

פלסטיק - האתגר

ה'-ו'

מתאים לתכה"ל במו"ט: האתגרים סביבתיים, שהוא חומר מופלא, מציב את האנושות בפניו אתגרים סביבתיים בים וביבשה. במפגש התלמידים ילמדו ויתרגלו מין סוג פלסטיק, יפעילו מפעל מהזר ויצור ייחודי, ייכנו מוצר מפלסטיק שהם ימחזו התלמידים ייצרו תיק או ארנק בשימוש חוזר בשקיות פלסטיק, תוך כדי למידה על חוק השקיות וחוק הארץ. בעקבות ההתנסות התלמידים יחשבו על דרכיהם שבנהן יוכל לפעול כדי להפחית את כמות פסולת הפלסטי.

יסודות המבנה

ד'-ה' היתרון הירושלמי

מחודש! מפגש העשרה. מתאים כיבורו ראשון במוזיאון או במטרות טoil. רוכים למזוג מים מכל שלולים אינו מתרוקן? האם אפשר לגורם למיצ' לשנות את צבעו? האם יש לכם אומץ לקרוא בספר הבוער ושאנו אכל? ומה בין קסמים למדע? כל זאת והרבה יותר, במפגש על מבנה המוזיאון ועל מבנים בירושלים. נכיר עקרונות מדעים ונדשלים במבנים ועמדו על ביצים. בפעולות סדנית נחקרו, נבנתה וונבנה מבנה.

טכנולוגיות מיוחדות בעמודים 21-20

מפגשי מדע במוחיאון לכיות א'-ו'

לגעת במים

ג'-ד' היתרון הירושלמי

ילדים פוגשים ומשתמשים במראות במהלך כל היום. המראות הן חלק מהיום כבר שנים רבות. במפגש נגלה את השימושים הרבים במראות, נלמד אילו מראות היו לאדם לפניהם המראות שאנו מכירים היום, נחקור את התכונות של מראות קערות וنعمוד מול מראה קעורה ענקית. נתנסה בליטוש מתקת והפיכתה למראה שניקח הביתה למזכרת.

מראה מראה

א'-ב' היתרון הירושלמי

ילדים פוגשים ומשתמשים במראות במהלך כל היום. המראות הן חלק מהיום כבר שנים רבות. במפגש נגלה את השימושים הרבים במראות, נלמד אילו מראות היו לאדם לפניהם המראות שאנו מכירים היום, נחקור את התכונות של מראות קערות וنعمוד מול מראה קעורה ענקית. נתנסה בליטוש מתקת והפיכתה למראה שניקח הביתה למזכרת.

להסתכל אחרך

א'-ב' היתרון הירושלמי

מתאים לתכה"ל במו"ט: תכונות של חומרים – אויר; מערכת הנשימה. מה כוחו של האויר? נכיר תופעות שמתארות כתוצאה מההפרשים בחוץ האויר, נכניס ביצה לבקבוק מבלי לגעת, נבנה דגם ריאת פעל וונפעל עם מוצגים בתערוכות המוזיאון.

קסם או מדע

ג'-ו' היתרון הירושלמי

מפגש העשרה. מתאים כיבורו ראשון במוזיאון או במטרות טoil. רוכים למזוג מים מכל שלולים אינו מתרוקן? האם אפשר לגורם למיצ' לשנות את צבעו? האם יש לכם אומץ לקרוא בספר הבוער ושאנו אכל? ומה בין קסמים למדע? כל זאת והרבה יותר, במפגש מוצגים בתערוכות המוזיאון, נבנה משקפיים לראייה מאחור ונחקרו מהמש辉 על הראייה שלנו.

עינים לעולם

ב'-ג' היתרון הירושלמי

מתאים לתכה"ל במו"ט: חומרים ואנרגיה; מקרות או. איך בעלי חיים רואים את העולם? מהם מרכיבת העין שלנו? נפעיל מוצגים בתערוכות המוזיאון, נבנה משקפיים לראייה מאחור ונחקרו מהמש辉 על הראייה שלנו.

מדע וቢילוש

ג'-ד' היתרון הירושלמי

מתאים לתכה"ל במו"ט או כמפגש העשרה. מה הקשר בין מדענים לבושים? נתנסה במבנה קלטתורונים, נחשוף טביעות אצבעות וכיר אמרים טכנולוגיים שונים שימושיים את המשטרה בפענוח פשעים.

למידה מרוחק

אתם מוזמנים להשתתף בפעילויות חוויתית שפיתח המוזיאון שכוללת מגוון נושאים המותאמים לשכבות הגיל ג'-ו' וקשורים לתוכניות הלימודים במ"ט. הפעילויות תשלב ביקור מקוון טינכראוני והצעות לשיעורים משלימים לפני ואחרי הביקור שיועברו על ידי המורה בכיתה. כל מפגש כולל ערכת הפעלה עם ציוד והנחיות מפורטות ומצלמות עברו כל פעילות. המפגש הטינכראוני המקוון כולל הדגמה פעלילה ומפעילה וסירור מודרך במודולים רלוונטיים לנושא המפגש.

אוורור אויר – למידה מרוחק

ה'

מה כוכם של האוורור? נoir תופעות שמתארחות כתוצאה מהפרשים בלבד האוויר, נכנס ביצה לבקבוק מבלי לגעת בה, נבנה דגם רייאוט פועל ונצפה בהפעלה של מוצגים בתערוכות המוזיאון. התוכנית כוללת שלושה מפגשים: בפגש המתאים המורה/יבצע יחד עם התלמידים מספר ניסויים שימחוו כי האויר הוא החומר התופס מקום. המפגש המקוון והטינכראוני עם מדריך/ה במוזיאון יכלול הדגמה פעלילה בוגרת לאוויר וסירור במוצגי "אויר בתנועה". בפגש המשך התלמידים יבנו בכיתה דגם רייאוט אותו יקחו כמחכרת, הממחיש את פעולה השאייה והשיפלה.

קשר לתוכנית הלימודים במדע וטכנולוגיה: תוכנות של חומרים – אויר; מערכת הנשימה.

רואים קולות – למידה מרוחק

ו'

מהו קול? כיצד הוא מגע לאוזנו? כיצד מפיקים צלילים מכל נגינה שונים? נחקור תכונות של קול, נדגים באמצעות שונים את העבודה שקול הוא רעד ונבנה מפוחית כמצורת. הפעולות כוללות שלושה מפגשים: ביקור מקוון טינכראוני במוזיאון בהנחיות מדריך/ה, הכול הדגמה וסירור וירטואלי בתערוכות המוזיאון, ושתי פעילויות המשר לביצוע בכיתה על ידי המורה.

קשר לתוכנית הלימודים: אנרגיה- אנרגיות קול.

! **ניתן לשלב שיעורים מקוונים או פעילות חוויתית עם ערכות ציוד כהמשך למפגש מדע במוזיאון או כחלק מרצף הלמידה בכיתה**

לגעת במים – למידה מרוחק

ג'-ד'

מה כוכם של המים הזרומים? איך מעבירים מהם מקום נמוך לגבוה? בפעילויות נפגש את המים בהbett סביבתי ובhatt פיזיקלי ולמד על תכונות שונות של המים תוך כדי התנסות פעולה של הילדים. התוכנית כוללת שלושה מפגשים: מפגש מטרים המתאים בכיתה בנושא ציפה ושקיעה, מפגש מקוון טינכראוני עם מדריך/ה במוזיאון המדע ומפגש המשך שיוכל להתרחש בכיתה או בבית בניתה אובייקטים בבנייה מדעית יהודית. **קשר לתוכנית הלימודים: כיתה ד' תוכנות חומרים- מביצבירה, תוכנות המים והשימושים בהם.**

מדע וביולש – למידה מרוחק

ג'-ד'

איך מוצאים טביעות אצבעות? כיצד ניתן להעביר מסר סודי בלי שתיגלה? איך מפענחים צפינים? במהלך המפגשים התלמידים ילמדו דרכי הצפנה וכנתבי טריטרים, וישמו את מה שלמדו באופן משחזר ומשעשע בקובופסת ברירה כיתית. התוכנית כוללת שלושה מפגשים - מפגש מטרים המתאים בכיתה בנושא טביעות אצבעות, מפגש מקוון טינכראוני עם מדריך/ה במוזיאון המדע ומפגש המשך שיוכל להתרחש בכיתה או בבית, היכול בנייה מדעית יהודית שהילדים בונים בעצמם ומקבלים לזכורת מהמפגש.

אל החלל ובחזרה – למידה מרוחק

ה'

איך מושגים חלל ו איך מנהיחסים אותו בשולם? במה נבדלים כוכבי הלכת במערכות השמש? מפגש עתיק התנסויות מאתגרות, ה'אתגר' את הילדים אל החלל ומחייב אותם סקרנים אף יותר. **מתאים לתכה"ל במ"ט: מדעי כדור הארץ והיקום; טכנולוגיה.**

בָּתְּהִ סֶפֶר עַל יִסּוּדִים

במויזיאון המדע מגוון פעילויות לבתי הספר העל יסודים הממחישות את המדע והטכנולוגיה בחיה היום יום:

- מפגשי מדע במוזיאון
- לימודי מרוחק

המפגשים מתאימים לדוברי עברית, ערבית ואנגלית.
ניתן להתאים את המפגשים לתלמידים עם צרכים מיוחדים.

לקראת מפגש ולאחריו:

רקע מדעי, המלצות לפעילויות הכנה וסיכום בבית ובגן תוכלו למצוא באתר האינטרנט של המוזיאון: www.mada.org.il | דף 366 באתר

מקרה

ז'יבי > קהל יעד

> תמיכה בהתקנים מרכזיות

> הפנייה לאתר המוזיאון

**ניתן להזמין תכניות מיוחדות
בתאמה אישית לתלמידי
מגמות המדעים והטכנולוגיה
(פיזיקה, כימיה, ביולוגיה
מתמטיקה ועוד)**

למידה מרוחק

אתם מוזמנים להשתתף בפעילויות חוויתית שפיתח המוזיאון שכוללת מגוון נושאים המותאמים לשכבות הגיל ז'-ט' וקשורים לתוכניות הלימודים במ"ט. הפעילויות תשלב ביקור מקון סיינרוני והצעות לשיעור המשך אחרי הביקור שיועבר על ידי המורה בכיתה. כל מפגש כולל ערכות הפעלה עם ציוד והנחיות מפורטות ומצולמות עבור כל פעילות. המפגש הסיינרוני המקוון כולל הדוגמה פעליה ומפעילה וטיור מודרך במוצגים רלוונטיים לנווטה המפגש.

איןטראקטיביה, כוחות ותנוועה – למידה מרוחק

מתאים לתכנית "ל במו"ט: מדעי החומר- פיזיקה. ולתלמידי הפיזיקה הלימודים מכניתה מה הקשר בין נסעה בכביש רטוב להליכה על קרח? התלמידים ישתתפו בהדגמה שתעסק בחוקי התנוועה של ניוטון, יחדו את נושא החיכון ויראו מוצגים המדגנים כוחות אללה בתערוכה "השאלות של לאונרדו" ובמצגים נבחרים מכל תערוכות המוזיאון. הפעילויות כוללות שני מפגשים: ביקור מקון סיינרוני במוחיאון בהנחיית מדריך/ה הכול הדוגמה וטיור וירטואלי בתערוכות המוזיאון, ופעילויות לביצוע בכיתה על ידי המורה.

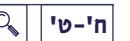

האויר סביבנו – למידה מרוחק

מתאים לתכנית "ל במו"ט: מדעי החומר בתוכנית המוצעת נזכיר את הרכיב האויר ונתנסה בחקרת תוכנות הגזים המרכבים את האויר. האם אויר יכול להיות נוזל? מה Kirra לבון שנכניס אליו לחנקן נוזל? ניכן לעצמינו משקה סודה, נלמד כיצד נוצרים צבעים? איך עובדים מסכי סכו? ומה השמיים כחולים? מוט'ב. מתאים לתכנית הלימודים בפיזיקה. מתאים גם לתוכנית הפיזיקה הלימודים מכניתה. מה הקשר בין נסעה בכביש רטוב להליכה על קרח? התלמידים בהדגמה שתעסק בחוקי התנוועה של ניוטון, יחדו את נושא החיכון ויראו מוצגים ברחבי המוזיאון, מומלץ להזכיר את התלמידים לkratot המפגש באמצעות הפעילות המוצעות באתר המוזיאון (דף 983 באתר).

חשמל – למידה מרוחק

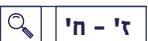
מתאים לתכנית "ל במו"ט: פיזיקה, אנרגיה ואינטראקטיביה – חשמל בפגש נחקרו את המושגים זרם, מתח, התנגדות, סכנת ההתחשמות, מען חשמלי והארקה. בפגש המקוון סיינרוני נציגים עקרוניים מוצגים יהודים וננתה להבין מה מתרחש לנו במחות. באופן וירטואלי עם מדריך/ה בתערוכה "לאור החשמל". במהלך מפגש המשך בכיתה או בבית התלמידים יבצעו סדנת חקר עם אביזרים שקיבלו מהмуזיאון ויבנו "כרטיס מדיין" – כרטיס ברכה אישי עם מעגל חשמלי שבאמצעותו יישמו עקרונות מדעים שלמדו במהלך התוכנית.

**ניתן לשלב שיעורים מקוונים
או פעילות חוויתית עם
ערוכות ציוד כהמשך למפגש
מדע במוזיאון או כחלק מרצף
הלמידה בכיתה**

מפגשי מדע במוזיאון לכיתות ז'

חושבים ומחשבים

ז' – ח'

מתאים גם לתלמידי עתודה מדעית טכנולוגית וכעהשרה. מבט רחב על הקשר שבין מדע וטכנולוגיה, לבני מתמטיקה בחיי היום יום. התלמידים יחוו את העקרונות העומדים בסיס מדע המחשב ויקבלוTeVיות מתחומים מסוימים ופחות מוכרים במתמטיקה. המפגש כולל סיור פעיל בתערוכות "קאנצ'ה" ו- "בא בחשבון".

מגללים אנרגיה

ז'

מתאים לתכנית "ל במו"ט: מדעי החומר – חומרים ואנרגיה. אנרגיה בא להידי ביטוי בדרכים רבות, במפגש במושיאון התלמידים יתנסו במפעעים שונים ובஹורת של אנרגיה וגול בעצם את הדrama שבמ话语 אנרגיה. הפעולות כוללת סיור פעיל סביב מוצגים נבחרים במושיאון ומשמעותו אציג בקבוצות קטנות.

האויר סביבנו

ז'

מתאים לתכנית "ל במו"ט: מדעי החומר – חומרים, מבנה תכונות ותהליכים; כדור הארץ והיקום – אטמוספירה. אם העדיף לשחות קפה רותח – בים המלא או באורטס? נפגש כמה מהגברים ש謀ריכים את האויר, נלמד תוך התנסות על הזרחה היבש וניוכח בהשפעה שיש להנין נחליל על בלון לא מנופה.

מפגשי מדע במוזיאון לכיתות ח' – יב'

רואים את האור

ט' – י'

מתאים לתכנית הלימודים בפיזיקה. מתאים גם לתוכנית פיזיקה כבונוס'ב. איך עובדים מסכי סכו? למה השמיים כחולים? כיצד ניתן לצבעים? נזכיר רוח וגורמים המשפיעים על זרימות גזים ונוזלים. התוכנית כוללת שני מפגשים בנושא אויר וחומר וnochkor את תוכנת הקיטוב של האור ואת יישומה בטכנולוגיות שונות. מדריכים/תבומוזיאון המדע שכולל סיור במוצגים המציגים עקרונות הקשורים לאוויר ומפגש המשך שיוכל להתרחש בכיתה או בבית, הכלול בניה מדעית ייחודית שהילדים בונים בעצמם.

מבבלים את המוח – אשליות ראייה

ז' – יי'

מתאים כהערה לתוכנית הלימודים בביולוגיה ולכיתות מצוינות. מתאים גם לתוכנית מוט'ב. מתאים גם כביקור ראשון במוזיאון או במסגרת טויל. מה קורה כשלעצמה אחת יש יותר מפירוש אחד? נבדק איך מסתדרים כשרואים את העולם הופיע, נשלח את עצמנו באמצעות מוצגים יהודים וננתה להבין מה מתרחש לנו במחות.

נעים במוזיאון

ז' – יי'

מפגש העשרה. מתאים גם כביקור ראשון במוזיאון או במטרת סיול. מפגש חוויתי המכיג תופעות מדעיות מיוחדות, פעילות עם מוצגים מרכזים בתערוכות המוזיאון, התנסות מתוגרת בפתרון חידות המכירות "יציאה מהקופטה" וצפיה בהדגמת "טעמיות מדעית".

איןטראקטיביה, כוחות ותנוועה

ח'

מתאים לתכנית "ל במו"ט: מדעי החומר – פיזיקה. ולתלמידי הפיזיקה הלימודים מכניתה. מה הקשר בין נסעה בכביש רטוב להליכה על קרח? התלמידים בהדגמה שתעסק בחוקי התנוועה של ניוטון, יחדו את נושא החיכון ויראו מוצגים ברחבי המוזיאון, מומלץ להזכיר את התלמידים לkratot המפגש באמצעות הפעילות המוצעות באתר המוזיאון (דף 665 באתר).

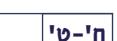
חסמל זורם בכפות ידיך

ח' – ט'

מתאים לתכנית "ל במו"ט: פיזיקה, אנרגיה ואינטראקטיביה – חשמל. מודע לאוטו להפעיל מכשירי חשמל כשעומדים ייחפים על רצפה רטובה? התלמידים פועלו ישתמשם בתערוכה "לאור החשמל", "iomshemli" בהדגמה על חשמל סטטי ושתמשו בסדנתה קורה הנגדות חשמלית. מומלץ להזכיר את התלמידים לkratot המפגש באמצעות הפעילות המוצעות באתר המוזיאון (דף 665 באתר).

חדש! המוח הפעיל

ח' – ט'

החל מדצמבר 2020 | מתאים לתכנית "ל במו"ט: מערכות ותהליכי ביצורים חיים: תקשורת – מערכת העצבים. כיצד פועלם רפלקטים? מה קורה במוח בעת פעילות גופנית ובקבוצתית? באמצעות ניסויים מפתיעים וטיור פעיל בתערוכה "זום לו" יחשפו התלמידים לחלק של המוח בהפקה ובתיאום של תנועה, מודעת ושינה מודעת.

תלמידים עם צרכים מיוחדים

המויזיאון מטמיע בכל פעילותו התאמות לחליינים ומבוגרים
עם צרכים מיוחדים.

הפעילויות שאנו מציעים דומות לפעילויות הקיימות בקבוצות
הגיל השונות: גיל רך; בית ספר יסודי; וחטיבת ביניהם.

המויזיאון נגיש לאנשים עם מוגבלות פיזית.
בביקורים של קבוצות תלמידים עם צרכים מיוחדים אנו
משוחחים עם צוות בית הספר ועושמים התאמות מיוחدة
לכל קבוצה על פי צרכיה.

לחיאום פנו לשיר פרי, רכצת הנגישות:
shirp@mada.org.il | 02-6544871

המודיאן והקהילה

מדע בחיה יום יום – במודיאן ומחוזה לו

סדנאות מדעיות וחגיגות מדע בקהילה ובבית הספר

פעילויות מדעיות-חוiotיות במינגוון נושאים, המתקיימות בקהילה: בבייה"ס, במנהל הקהילתי או באשכול הפיס ללמידים ו/או למשפחות. הפעילויות כוללות הדגומות, התנסויות וסדנאות בניה המתקיימות בקבוצות קטנות בהנהנית מודדים מצוחה המודיאן.

חוגי מדע

מודיאן המداع מפעיל חוגי מדע להעשרה במודיאן, בבייה"ס או במנהל הקהילתי. לדוגמה: לקבוצות ילדים מתעניינים משכונות בירושלים מכל המגזרים, בתמיכת הקרן לירושלים, עיריית ירושלים, משרד החינוך ומשרד המדע; לקבוצות מעורבות של תלמידים יהודים וערבים, בתמיכת הקרן לירושלים וגופים נוספים; לקבוצות נוער ומבוגרים ממסגרות שונות.

ההרשמה במסגרת קבוצתית בלבד.
miri@mada.org.il | 02-6544888
למידע נוספת:

תערוכות נודדות

מקצת מתערוכות המודיאן, הכוללות מוצגים פעילים ובצדדים סדנאות מדעיות, מושאלות לקהילה – לביה"ס, למנהל הקהילתי או לאשכול הפיס לתקופה של ארבעה עד שישה שבועות. התערוכות והפעליות החוiotיות מייעדות לכל הגילאים. השתלמויות לצוות המקומי מקדימות את אירוח התערוכות ומאפשרות את הפעלתן באופן עצמאי עם תלמידים ועם הקהילה. ליעוץ בבחירה וההתאמה אנא פנו omerg@mada.org.il | 02-6544885

תעודות מראות

מקצת מוצגים המאפשר לחוקר תופעות של השתקפות וסימטריה, לבדוק מהן התכונות ההפכות חפש למראה ולהשתעשע עם מראות קעורות, קמרות גליליות.

מה בנינים לא נופלים?

תערוכה של מוצגים פעילים העוסקת באלמנטים המבנאים, בעקרונות הפיזיקליים ובארגוני הטכנולוגיים של תכנון מבנים ובניהם. כל אלה מקשרים לטביחתנו הקרובה, לתרבותות שונות בעולם ולמבנים בטבע.

אשליות – מבלבלים את המוח

אשליות נוצרות כאשר מה שאננו תופסים שונה ממה שקיים באמת האשליות הבולטות ביותר הן בחוש הראייה, אבל הן מתרחשות גם בשמיעה ובמשוש. מוצגי התערוכה מציגים אשליות מפתיעות שפותחות חלון אל העקרונות שעל פיהם פועל המוח.

בא בחשבון

תערוכה אינטראקטיבית המציגת את עולם המתמטיקה כעולם רחוב, מלא שעשו ודמיון הכלול גם בתחוםים מפתיעים. מוצגי התערוכה והפעליות הנלוות להם מאפשרים התנסות חוותית לתלמידים מכל הגילאים, תוך חקירת תופעות שונות מתחום המתמטיקה והיכרות עם מושגים כמו פרופורציות, ההפלאות והוכחה, בעוררת חידות ואנרגם לצד דוגמאות. התערוכה מתאימה לטוויה גלים רחוב ומראה את היופי שבמתמטיקה ויישומה במדע, בטכנולוגיה ובחיי היום-יום.

הוּא־רָאֵה שׁוֹבֵדְךָ

רימי עיון, השתלמויות וקורסים

מפגשי השתלמות מיעדים לגננות, לפרק הוראה, לסטודנטים לחינון, למורים, לרצי מדעים וכן למורי מקצועות אחרים ולעובד ההוראה - מהגן עד כיתה י"ב, מכל המגזרים.

ניתן לשלב ביקור במויזיאון במסגרת קורסי מורים של מרכז הפתג"ה, או כל מסגרת השתלבות אחרת. ניתן להזמין פעילות גם באמצעות "התפריט הבית ספרי" של הקרכן לקידום מקצועית בהסתדרות המורים. ניתן להזמין גם מפגשי גיבוש חברי ממתנgetרים לצוותי מורים, תוך פעילויות סבב מוצגים בתערוכות במוזיאון, בדרכאות מדעיות תומניות ומיורמות מודרניות.

מפגשי הנחה מקצועים למורים מוסט מתכזבים במוגדר מעורבות המזיאן בתכניות כמו "התנסויות מרכזיות במדע וטכנולוגיה", תכנית "תדרון עירוני מדעי", שילוב לימודי הנדסה וטכנולוגיה בתכנית הלימודים, עידוד בניית לבירה במקצועות מוסט ולתמכה בהוראה שוויונית בכיתה. תכנית הביקור במזיאן תיקבע בעת ההזמנה, על פי צרכי הקבוצה וכוללת גם סיור מודר במזיאן.

למפגש השתלמות ניתן להוטיפ (בתיאום מראש):
הרצאה, הדוגמה מדעית או פעילות עצמאית במרכז המשאבים
של המזיאון.

קורסים והשתלמויות לגננות

השתלמויות לא שגרתיות המאפשרות חוויה שונה ומיווחתת, תוך התנסות עם מוצגים אינטראקטיביים, פעילות של גילוי וחקור והתקמדות בunosאים מחיי הילדים ועלומם.

מגמות ותכנים:

הגן כביבת חקר – ארגון הסביבה הלימודית בהשראת תערוכות המוזיאון.

הdrocat מדע בגן – עקרונות מנהים בתכנון פעילות מדעית טכנולוגית רלוונטית לילדיים, בגן.

הטביה המודיאלית וניצולה למידת נושאים מדעיים
**בצורה חוויתית — מפגשים במסגרת הקורסים למדע
וטכנולוגיה, המתקיים במרכז הפלג"ה ובמסגרת מפגשים של
אשכירות וnoch**

ולחוב עם הידים – איך ניתן לעודד פעילות מיקנית בגן? מה תרומות פעילות זאת לעידוד עשייה וסקרנות? איך ניתן לפתח מיומנויות חקר מדעי וטכנולוגי, מיומנויות מוטוריות, כישורים חברתיים ו יכולות עצמי דרכם MAKE ופעילות הנדסית טכנולוגית?

לפרטים נוספים ניתן לפנות לרכזות הגיל הרן, שיר פרוי:
shirp@mada.org.il | 02-6544871

העשרה ותמצאה למורים ולעובדיו הוראה

מוחיאן המدع מציע לעובדי הוראה מיגון מפגשים, ימי עיון והשתלמויות תוך הצגת רלוונטיות המدع לחוי היום יום של התלמידים ותוך קישור לתכנית הלימודים. המפגשים תומכים ועומקם את ידע המורים, מציעים התנסויות בדרכי הוראה חוותיות, תוך העשרה עלולם של המורים ובאמצעותם את התלמידים. הפעליות מתקימות בסביבה הייחודית של המוחיאון, תוך התנסויות אישיות עם מוצגים אינטראקטיביים ובՃרכי הוראה מגוונות.

בין הנושאים:

- סדרניות ופעוליות פתווחות ברוח MAKE הקולות חקר עצמאי והתנסיות בשלבי תכנון ובניה במסימות מתאגרות ומוגנות.
  - התנסות בשלב החקיר המדעי והיכרות עם טכנולוגיה.
  - תכנית ENGINEER ותהליכי התיכון ההנדסי ושילובם בתחום "אל ליסודין".
  - מגדר ומדע – עידוד בנות (וגם בנים) לעיסוק בתחום המדע והטכנולוגיה.
  - תמיינה בהוראת פיזיקה וטכנולוגיה.
  - חשפה ללבית העבודה הייחודית בתערוכות המוזיאון ואפרוריות לישום בבריה"ס.

כיתה - מוזיאון - כתהה (דףים באתר: 366 + 689 = 1055): מוזיאון
המדוּע מעודד קיומן של פעילויות הכהנה לקרהת ביקור במוזיאון
ופעלויות המשך בכיתה לאחר הביקור, חלק בלתי נפרד
מפגשי המדע המתעניינים במוזיאון, ליירה של יחידת **למידה
משמעותית** וכינובך בקשר המתמשך בין בית הספר למוזיאון.
באמר המוזיאון, במדורדים "ליךראת מפגש ולאחריו" ו"חומריים
למורים", תמצאו הצעות לפעלויות שנערכו למורים ולתלמידים
כהנה לפני הביקור במוזיאון וכטיכום והמשך לאחריו.

[לפרטים נוספים: mada@mada.org.il](mailto:mada@mada.org.il)

WWW.MADA.ORG.IL

**באתר האינטראקטיבי של המוזיאון תוכל למצא משאבי
שיטיעו לכם בהוראת המדעים ויעשו את מגוון הפעילויות
בכיתה ובבית:**

- לקרוואת מפגש במוזיאון - הצעות לפעלויות בכיתה לפני ואחריו ביקור במוזיאון.
  - רענון והצעות לפעלויות שאוותן תוכלו להעביר בכיתה.
  - טרוטונים שתוכלו להראות בכיתה או שלוחות לתלמידים.
  - משחיקים הקשורים לטרוטונים שתוכלו לשולח לתלמידים והם ישחקו בהם בבית.
  - חומריו רקע ומאמרים לשימושכם כחלק מתהליך ההוראה או להפניה לתלמידים.

מחירון תשפ"ב

תלמידים משאר הארץ	תלמידי ירושלים		
19 ₪	18 ₪	מפגש מדעד (ילדים בלבד)	גני ילדים
18 ₪	17 ₪	סדנת הורים לילדים*	
1000 ₪ (שני מדריכים שמנגנים לבן לשעתים פעילות)	1000 ₪ (שני מדריכים שמנגנים לבן לשעתים פעילות)	למידה מרוחק 'מדריך מגיע לגן'	
29 ₪	25 ₪	מפגש מדעד (لتלמידים בלבד)	בתיה ספר
435 ₪	375 ₪	כיתה קטנה/מקדמת (עד 15 תלמידים)	
290 ₪	290 ₪	כיתה חינוך מיוחד (עד 10 תלמידים)	
25 ₪	25 ₪	סדנת הורים וילדים*	
38 ₪ בכיתה. (הדי משלהו) משלהו	33 ₪	למידה מרוחק (لتלמידים בלבד)	

* סדנאות הורים וילדים - כל משתתף/ת בתשלום (הוראה וילד/ה)
- מינימום לתשלום לפי 15 תלמידים בכיתה ביום הביקור

- תכניות מיוחדות - בתמחור מיוחד לפי התכנית
- המחרים מתיחסים למפגש של שעתיים
- יש אפשרות לפעולות ארוכה יותר בתוספת תשלום ובתאים מראש.

מידע פללי

הזמנה פעילות

להזמנות, ליעוץ ולקבלת פרטיים נוספים ניתן לפנות לצוות:
התיאום: טלפון: 02-6544888 | miri@mada.org.il | פקס: www.mada.org.il/edu/form | 02-5617937

זמן פעילות – לפחות שבועיים מראש.
כיתות מיוחדות – חשוב לציין בעת הזמנת הגעה של כיתות מיוחדות ומופיעינה (מחוננים, לקוי ללמידה, חינוך מיוחד, כיתות מיוחדות, בעיות התנהגות ועוד).

מתנה לכל תלמיד/ה

ביקור כיתתי מודרך מקנה שובר אישיש לכינסה חד פעמיות למוזיאון.
תלמידי ירושלים יכולים להמיר את השובר לכרטיס מנוי אישיש שניין.
השובר תקין עד 31.8.2022

שעות הפעילויות

הפעילויות במוזיאון מתקיימות במהלך פעילות, בימים שני – חמישי (בימי ראשון המוזיאון סגור למבקרים):

חזרו 1: 9:00 – 11:00
חזרו 2: 11:30 – 13:30
חזרו 3: 14:00 – 16:00
חזרו 4: 16:30 – 18:30

משך הפעילויות שעתיים (120 דקות).
מומלץ לאכול לפני הביקור ולגהגן כ-10 דקות לפני תחילת הפעילויות על מנת להיערך. זמן הביקור במוזיאון הינו משך הפעילויות המזמנת.
האפשרות לשהייה במוזיאון מעבר לזמן הפעילויות בתאים של מספר ימים לפני הפעילויות בלבד ותלויה בעומס הפעילויות במוזיאון ביום הביקור. הלמידה מרוחק והשיעוריים המקוונים יורחשו מהשעה 9:00 בתאים מראש.

מלואים

נדרש ליווי של מבוגר לכל קבוצה של עד 20 תלמידים (עדיפות למבחן הכיתה ולמורה למדוים). כניסה מורה או גנטת מלואים (טה"כ עד 3 מלואים לכיתה/ עד 5 מלואים לגן ילדים) – ללא תשלום נוסף.
שים לב! אין להכנס נשק לתחומי המוזיאון.

תערוכות פעילות במוזיאון

זמן לזרז

עד אפריל 2022

מתי עצרתם לאחרונה להעיר את גופכם? להבין מה נחוץ לנו, מהן יכולותיו ומהן מוגבלותיו, לגלוות מה עומד מאחורי הפעולות המופלאה שלו? התערוכה, שהגיעה משוויץ, מזמין מבקרים מכל הגילים ל佐ו ולחגוג את חווית החצים, בתערוכה פעליה עם שלושים מוצגים אינטראקטיביים שיעמידו בפניהם אתגרים שונים ויחקרו את גבולות יכולות הגוף, הספורט והבריאות.

לאור החשמל

הפקה, שימושים וטיפולות הקשורות בחשמל בחינינו, המומחחים באמצעות מוצגים פעילים בתחוםים שונים כמו אלקטרומגנטיות, חשמל סטטי, סוגיות ווד.

מנוף לגילוי

מכונות פשוטות ועוד טיפולות בסביבות הגילוי שבางף לגיל הרך. חצר "בונים בחול" – בגין שטח הצמוד לאגן הגיל הרך.

בא בחשבון – מתמטיקה

על היופי שבמתמטיקה ויישומה במדע, בטכנולוגיה ובחיי היום-יום. מוצגים נבחרים מתוך התערוכה "Meet Math" אשר הוצגה במוזיאון.

פנס חושך

על אוור, חושך ונקודות מבט שונות.

סביבה אויר

סביבה עבודה להכנה ולשיגור של מטוסי נייר, וליצירת מתקן מרוחף, שבצדדים מוצגים הממחישים עקרונות פיזיקליים של אויר בתנועה.

אשליות – מבלבלים את המוח

אשליות מפתיעות שפותחות חלון אל עקרונות שעיל פיהם פועל המוח.

השאלות של לאונרדו

לציוון 500 שנה למותו של לאונרדו דה וינצ'י, מויזיאון המדע מקדים תערוכה ייחודית לאדם הנחשב בעיני רבים ל"סקין ביתר בעולם".

בתערוכה למעלה מ-40 מוצגים ומיצגים שונים, רבים מהם אינטראקטיביים ומזהמים את המבקרים לשאל שאלות, לחקר ולימוד בעקבות לאונרדו. קשת רחבה של נושאים מוצגת בתערוכה: אנלוגיות בטבע, מערכות והסתעפות, אנטומיה וגוף האדם,בוטניקה, גאולוגיה, תעופה, מכנית, אופטיקה (קמרא אובייקורה) ופרספקטיבה.

קאנצ'יה

מהו חישוב? האם המחשב כל יכול? האם ניתן הגיעו בו המחשב יהיה תבוני? ואולי אנחנו כבר שם? על מדעי המחשב וחיוויל של אלן טיירינג, הנחשב אבי התחום.

למה בניינים לא נופלים?

על עקרונות הבניה, על פתרונות טכנולוגיים הנדסיים ועל מבנים בהקשרם התרבותי.

טלפון: 02-6544888
fax: 02-5617937
דוא"ל: MADA@MADA.ORG.IL

מודאון המדע ע"ש בלומפילד ירושלים (ע"ר)
متحف العلوم على اسم بلومفيلد القدس
Bloomfield Science Museum Jerusalem

הפעילות במוזיאון בתמיכת משרד החינוך,
משרד התרבות והספורט; עיריית ירושלים
והקרן לירושלים.

כתובות למכתבים: מוזיאון המדע ע"ש
בלומפילד, האוניברסיטה העברית,
גבעת רם, ירושלים, 9270100.

הmoziaon נגיש לאנשים עם מוגבלות פיזית.
במוזיאון מתקנות מיוחדות עזר לכבדי
שמיעה ולכבד ראייה, בשיתוף עם הקרן
לפיתוח שירותים לנכים של המוסד לביטוח
לאומי ומשרד הבריאות, באמצעות החברה
ה满满的שותית לתתיות.
התאמת הדרכה לקבוצות בעלות צרכים
מיוחדים תעשה בתיאום מראש.

הקרן לירושלים
مؤسسة סנדוק المقدس
THE JERUSALEM FOUNDATION

האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

**מיסודהן של הקרן לירושלים
והאוניברסיטה העברית
בירושלים**

